

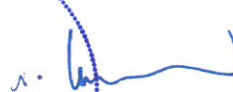

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ

A Magyarország központi költségvetéséről szóló
törvényjavaslat véleményezését megalapozó
elemzésekhez

Jóváhagyom:

.....
ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK
Dr. Windisch László
ELNÖK
elnök

2023. április 05.

A módszertankészítést irányította:

Dr. Pulay Gyula Zoltán
vezető közgazdász,
Kiemelt Elemzések Főosztály

A módszertant készítette:

Dr. Kádár Kriszta
vezető elemző,
Kiemelt Elemzések Főosztály

Luksander Alexandra
számvevő,
Informatikai Fejlesztési és Digitális Adatelemzési Főosztály

Dr. Pulay Gyula Zoltán
vezető közgazdász,
Kiemelt Elemzések Főosztály

EL-3852-001/2023.

BEVEZETÉS

Az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény (ÁSZ tv.) 5. § (1) bekezdése alapján az Állami Számvevőszék (ÁSZ) az Országgyűlés számára **véleményt ad (Vélemény) a központi költségvetésről szóló törvényjavaslat megalapozottságáról, a bevételi előirányzatok teljesíthetőségéről (...)**.

A költségvetésről adott ÁSZ Vélemény elsősorban az előirányzatok elemzése alapján készül. A Véleményadás végső célja: a megalapozottság vizsgálata és a bevételek teljesülésének értékelése révén annak rögzítése, hogy a feltárt kockázatok veszélyeztetik-e a hiányra vonatkozó előírások és az államadósságszabály teljesülését¹. Ha a számszerűsített kockázatok összege meghaladja az explicit és implicit tartalékok összegét, akkor az a költségvetési célok elérése szempontjából kockázatot jelent.

A Véleményadás három szakaszból áll. Az ÁSZ a központi költségvetés véleményezéséhez kapcsolódóan először a KT részére készít elemzést (KT1 elemzés), ezt követően a Véleményt készíti el (elemzés formájában), majd a zárószavazás előtt újabb elemzést készít a KT részére véleménye kialakításának támogatására (KT2 elemzés.)

Az elemzéshez adatbekérést kell végrehajtani, emellett szükség esetén egyéb tanúsítványok, táblázatok, nyilatkozatok kitöltésére kötelezhető az elemzés lefolytatása érdekében megkeresett szervezet. Vitás, illetve tisztázandó kérdések esetén személyes interjú, megbeszélés lefolytatása szükséges az illetékes szervezetenél, amelyről jegyzőkönyv készül.

I. Az ÁSZ törvényi kötelezettségének teljesítése

A költségvetés véleményezése során három megállapítást kell tenni a törvényjavaslat vonatkozásában, mégpedig:

- 1) A központi költségvetésről szóló törvényjavaslat előirányzatai számításokkal megalapozottak-e? (a kiválasztott előirányzatok számításokkal való megalapozottságának értékelése alapján)
- 2) A bevételi előirányzatok teljesíthetők-e? (a kiválasztott bevételi előirányzatok teljesíthetőségének értékelése alapján)
- 3) Az azonosított kockázatok – a tartalékok figyelembevételével – veszélyeztetik-e az államadósságszabály és a hiányra vonatkozó törvényi előírások teljesíthetőségét?

Ha mindhárom feltétel teljesül, akkor tekinthető **a törvényjavaslat megalapozottnak és a bevételek teljesíthetőnek.**

II. A központi költségvetés tervezésének jogszabályi környezete

A költségvetési tervezéssel kapcsolatos feladatokat az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (Áht.), illetve az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet (Ávr.) határozza meg.

¹ Amennyiben ezekre vonatkozóan mentesítés van hatályban, akkor azt kell megállapítani, hogy a hiány és államadósságmutató tervezett értéke tartható-e.

Az Áht. 4. § (2) alapján a tervezés során biztosítani kell a tervezett bevételek közzéadásának megalapozottságát, és azt, hogy csak annyi kiadás kerüljön megtervezésre, amennyi a közzéadások ellátásához indokoltan szükséges.

Az Áht. 13. § (1) bekezdése szerint az államháztartásért felelős miniszter június 30-áig kidolgozza és az általa vezetett minisztérium honlapján közzéteszi a központi költségvetési tervezés részletes ütemtervét, kereteit, tartalmi követelményeit, így különösen a tervezés során érvényesítendő számszerű és szabályozási követelményeket, a tervezéshez használt dokumentumokat, módszertani elveket, feltevéseket és paramétereit, továbbá az előírt adatszolgáltatások teljesítésének módját (Tervezési Tájékoztató). A (2) bekezdés alapján a fejezetet irányító szerv az (1) bekezdés szerint közzétett tájékoztatóban meghatározottak alapján – a fejezetre nézve megállapított tervezett kiadási főösszeg megtartásával – megtervezi és egyezteteti az államháztartásért felelős miniszterrel az általa irányított fejezetbe sorolt költségvetési szerv, központi kezelésű előirányzat és fejezeti kezelésű előirányzat, valamint az elkülönített állami pénzalap és a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai tervezett bevételeit és kiadásait.

Az Ávr. 16. § (1) bekezdés szerint a fejezetet irányító szerv az Áht. 13. § (2) bekezdése szerinti tervezett bevételek és kiadások megállapításához meghatározza az általános és kötelezően érvényesítendő tervezési követelményeket, előfeltételeket, módszertant, előírásokat. A (2) bekezdés kimondja, hogy a tervezett bevételek és kiadások között meg kell tervezni mindazokat a bevételeket és kiadásokat, amelyek *a)* az ellátott közzéadásokkal kapcsolatosak, *b)* a tapasztalatok alapján rendszeresen előfordulnak, vagy eseti jelleggel várhatóak, *c)* jogszabályon, magánjogi kötelezemen alapulnak, vagy *d)* az eszközök hasznosításával függenek össze.

A Tervezési Tájékoztató meghatározza a tervezés paramétereit, ütemezését, és megad általános, majd ezt követően speciális tervezési követelményeket (irányító szerv feladatai és egyes kiadások és bevételek – általánostól eltérő - tervezési feladatai.)

Az adatbekérés során az ÁSZ a fejezetet irányító szerv által kidolgozott, a pénzügyminiszter részére átadott, az Ávr. 17. § (2) bekezdésben foglalt tervváltozat rendelkezésre bocsátását kezdeményezi. Amennyiben készült a Tervezési Tájékoztatóban foglalt követelményeken túl egyéb, a fejezeti irányító szerv által előírt tervezési módszertan („egyéb módszertan”), azt a tervezési dokumentációval együtt a szervezetnek az ÁSZ rendelkezésére kell bocsátania.

III. A Véleményadásban használt fogalmak

1) Az előirányzatok számításokkal való megalapozottsága / teljesíthetősége / elégségessége

A számításokkal megalapozott előirányzat fogalma

A megalapozottság elemzése a pénzegység alapú (Monetary Unit Sampling, MUS) statisztikai mintavétellel kiválasztott előirányzatok esetében történik meg. (A módszert lásd a IV. fejezetben).

Az elemzett előirányzat akkor **megalapozott számításokkal**, ha az alábbi követelmények teljesülnek:

1. Az előirányzat tervezési dokumentációja tartalmazza a Tervezési Tájékoztatóban és az egyéb módszertanban előírt követelményeknek megfelelő részeket.

Az előirányzat összegének kialakításakor a normaszöveg-javaslat, illetve egyéb szöveges indoklások alapján megállapítható, hogy figyelembe vették azokat a bevételeket vagy kiadásokat, amelyek

2. az ellátott közfeladatokkal kapcsolatosak,
3. és/ vagy a tapasztalatok alapján rendszeresen előfordulnak (ideértve azt az esetet, hogy a feladat ellátása rendszeresen évközben kiegészítő támogatást tett szükségessé),
4. és/vagy eseti jelleggel várhatóak,
5. és/vagy jogszabályon, magánjogi kötelmen alapulnak,
6. és/vagy az eszközök hasznosításával függenek össze.

A bevételi előirányzat teljesíthetőségének fogalma

A teljesíthetőség jelentése: az alátámasztó számítások, az előző évek folyamatai és a törvényjavaslat alapját képező, a törvényjavaslat általános indoklásában rögzített kormányzati prognózis és gazdaságpolitikai célok alapján a bevétel összege várhatóan teljesíthető.

A lényegesség (lényeges= nagyobb összegű) alapján kiválasztott bevételi előirányzatok teljesíthetőségét kell értékelni.

A kiadások elégségességének fogalma

Az elégségesség jelentése: az alátámasztó számítások és az év közben tervezett kormányzati intézkedések, az előző évek folyamatai alapján a felülről nyitott (FNY)² kiadási előirányzat összege várhatóan elegendő az előirányzaton tervezett költségvetési évben teljesítendő kiadásokra, azaz összege nincs alultervezve. Csak annyi kiadás került megtervezésre, amennyi a közfeladatok ellátásához indokoltan szükséges volt.

A lényegesség alapján kiválasztott FNY előirányzatok esetében értékeljük azok elégségességét.

2) A költségvetési törvényjavaslat megalapozottságának és a költségvetés bevételeinek teljesíthetősége

2.1. **A költségvetési törvényjavaslat előirányzatai akkor megalapozottak számításokkal**, ha a statisztikai mintavétellel kiválasztott bevételi illetve kiadási előirányzatok elemzési eredményének kivetítése következtében 95%-os megbízhatósággal kijelenthető, hogy a központi alrendszer bevételi és kiadási főösszege összegének legalább 90%-a számításokkal megalapozott. **Részben megalapozott:** az elemzett mintában a főösszeghez viszonyítva az előirányzatok összegének 80-90%-a számításokkal megalapozott. **Nem megalapozott:** az elemzett mintában a főösszeghez viszonyítva az előirányzatok összegének kevesebb mint 80%-a megalapozott.

2.2. **A költségvetési törvényjavaslat bevételei akkor kaphatnak teljesíthető minősítést**, ha a kiválasztott bevételi előirányzatok elemzési eredményének következtében kijelenthető, hogy azok összegének legalább 95%-a teljesíthető. **Részben teljesíthető:** az elemzett előirányzatok összegének legalább 90%-a teljesíthető. **Nem teljesíthető:** az előirányzatok összegének kevesebb mint 90%-a teljesíthető.

2.3. **Az azonosított kockázatok – a szabadon felhasználható tartalékok figyelembevételével – akkor nem veszélyeztetik-e az államadósságszabály és a hiányra vonatkozó törvényi előírások**

---

² A központi alrendszer azon előirányzatai, melyek teljesülése módosítás nélkül eltérhet az előirányzattól.

teljesíthetőségét, ha az elemzett bevételi előirányzatok teljesíthetők és az elemzett felülről nyitott előirányzatok elégségesek, valamint a tartalékok összege nem kevesebb, mint az azonosított kockázatok összege.

*A felülről nyitott előirányzatok akkor elégségesek, ha a kiválasztott FNY kiadási előirányzatok elemzési eredményének következtében kijelenthető, hogy azok összegének legalább 95%-a elégséges. **Részben elégséges:** az elemzett előirányzatok összegének legalább 90%-a elégséges. **Nem elégséges:** az előirányzatok összegének kevesebb mint 90%-a elégséges.*

Ha a számszerűsített kockázatok összege meghaladja az explicit és implicit tartalékok összegét, akkor az a költségvetési célok elérése szempontjából kockázatot jelent. Az explicit tartalékok a költségvetési törvényben tervezett, szabadon felhasználható központi tartalékok, az implicit tartalékok pedig a többlethiánynak azok az összegei, amelyek mellett a hiány nem lépi túl a törvényben meghatározott korlátot, illetve az államadósságszabály még teljesül. (Az első esetben a kormányzati szektor hiányát, a második esetben a pénzforgalmi hiányt kell figyelembe venni).

Ha mindhárom feltétel teljesül, akkor tekinthető a törvényjavaslat megalapozottnak és a bevételek teljesíthetőnek.

IV. Az elemzendő előirányzatok kiválasztásának módszere

1) Az előirányzatok kiválasztása a számításokkal való megalapozottság értékeléséhez

A Véleményadáshoz a **lényegesség** szempontjait szem előtt tartó **mintavételi módszert kell alkalmazni** az előirányzatok számításokkal való megalapozottságának értékelésére.

A mintavétel akkor történik meg, amikor az ÁSZ kézhez kapja a költségvetési törvényjavaslat tervezetét (az 1. KT elemzéshez), vagyis a véleményezendő törvényjavaslat-tervezet előirányzatai alapján kell lefolytatni az elemzést.

A mintába **MUS módszerrel kell beválogatni** az elemzendő költségvetési **előirányzatokat**, ahol az elemzett kiadások és bevételek – a megalapozottság szempontjából - homogén csoportnak tekintendők, vagyis ezekre nem külön, hanem összesítve mond véleményt az ÁSZ. A módszerrel biztosítható, hogy a nagy összegű (lényeges) előirányzatok kerüljenek be nagyobb arányban. A sokaságba azon előirányzatok kerülnek be, amelyek mellett a költségvetési törvényjavaslat 1. sz. mellékletében összeg szerepel. Ezek lehetnek a költségvetési törvényjavaslat tervezetben szereplő címek, alcímek, jogcímcsoportok, jogcímek, kiemelt előirányzatok. Az egyazon előirányzati sor mellett szereplő működési és felhalmozási bevételeket, illetve a működési és felhalmozási kiadásokat a mintavétel előtt össze kell adni, azonban az egyazon előirányzathoz tervezett bevételeket és a kiadásokat nem kell összeadni, azok külön tételként - mintavételi egységként - szerepeltetendők az alapsokaságban.

Az értékelésre 95%-os megbízhatósági szint és 5%-os tolerálható hibaarány mellett kerül sor. A kiválasztás előtt a várható hibát meg kell határozni az előző évi vélemény eredményei alapján, és a mintaelemszámot ez alapján kell meghatározni. Amennyiben az így kiválasztott minta összértéke nem biztosítja a 90%-os lefedettséget a bevételek és a kiadások esetében, akkor a minta elemszámát addig szükséges növelni, amíg azt eléri.

2) Az előirányzatok kiválasztása a bevételek teljesíthetőségének értékelésére

A **bevételek teljesíthetőségét** azon **lényeges** (a bevételi főösszeg 0,15%-át meghaladó összegű) bevételi előirányzatok esetében értékeljük, amelyek teljesítése a makrogazdasági paraméterektől függ. Ide elsősorban a lakosság és a vállalkozások befizetései, a fogyasztáshoz kapcsolt adók tartoznak. Nem kell a költségvetési intézmények működési és felhalmozási bevételeinek (államháztartásból származó bevételek) teljesíthetőségét értékelni.

3) Az előirányzatok kiválasztása az FNY előirányzatok elégségességének értékelésére

A kiadások elégségességét azon lényeges FNY előirányzatok esetében elemezzük, amelyek a kiadási főösszeg 0,15%-át meghaladó összegűek.

V. Az elemzői munka

A **számításokkal való megalapozottság minősítése** a mintába került előirányzatokra külön-külön történik meg.

1) A minősítést megalapozó kérdések a megalapozottság elemzéséhez a bevételi és kiadási előirányzatok esetében:

A bevételi vagy a kiadási előirányzat számításokkal megalapozott?

A **bevételi vagy a kiadási előirányzat számításokkal megalapozott**, ha az előirányzat tervezési dokumentációja tartalmazza a Tervezési Tájékoztatóban és az egyéb módszertanban előírt követelményeknek megfelelő részeket, és az előirányzat összegének kialakításakor a normaszöveg-javaslat, illetve egyéb szöveges indoklások alapján megállapítható, hogy

figyelembe vették azokat a bevételeket vagy kiadásokat, amelyek

- az ellátott közfeladatokkal kapcsolatosak,
- és/ vagy a tapasztalatok alapján rendszeresen előfordulnak (ideértve azt az esetet, hogy a feladat ellátása rendszeresen évközben kiegészítő támogatást tett szükségessé),
- és/vagy eseti jelleggel várhatóak,
- és/vagy jogszabályon, magánjogi kötelmen alapulnak,
- és/vagy az eszközök hasznosításával függenek össze.

Számításokkal nem megalapozott,

• ha az előirányzathoz az illetékes szervezet nem bocsátott az ÁSZ rendelkezésére tervezési dokumentációt, vagy

• ha az előirányzat tervezési dokumentációja nem tartalmazza a Tervezési Tájékoztatóban és az egyéb módszertanban előírt követelményeknek megfelelő részeket, és/vagy az előirányzat összegének kialakításakor a normaszöveg-javaslat, illetve egyéb szöveges indoklások alapján nem állapítható meg, hogy

figyelembe vették azokat a bevételeket vagy kiadásokat, amelyek

- az ellátott közfeladatokkal kapcsolatosak,
- és/ vagy a tapasztalatok alapján rendszeresen előfordulnak (ideértve azt az esetet, hogy a feladat ellátása rendszeresen évközben kiegészítő támogatást tett szükségessé),
- és/vagy eseti jelleggel várhatóak,
- és/vagy jogszabályon, magánjogi kötelmen alapulnak,
- és/vagy az eszközök hasznosításával függenek össze.

Új (előzmény nélküli) előirányzat esetén a bázisidőszakhoz való viszonyítás nem végezhető el, ezek esetében az értékelés arra irányul, hogy az előirányzat tervezési dokumentációja biztosítja-e a megalapozottság minősítéséhez megadott egyéb kritériumok teljesítését.

2) A minősítést megalapozó kérdések a bevételi előirányzatok teljesíthetősége értékeléséhez

A bevételi előirányzat teljesíthető?

Teljesíthető, ha az előirányzat számításokkal megalapozott³ és az összeg kialakításakor a bázisév teljesítését figyelembe vették, a számítások során számba vették az előirányzat teljesítésére ható makrogazdasági tényezőket, kormányzati, gazdaságpolitikai intézkedéseket, hatályban levő megállapodásokat, ezek alátámasztották az előirányzat összegét)? **Nem teljesíthető**: a számítások során nem vagy részben vették figyelembe az előirányzat teljesítésére ható makrogazdasági tényezőket, kormányzati, gazdaságpolitikai intézkedéseket, hatályban levő megállapodásokat, a számítások alapján az előirányzat a hibahatáron túl felül van tervezve.

Új (előzmény nélküli) előirányzat esetén a bázisidőszakhoz való viszonyítás nem végezhető el, ezek esetében az értékelés arra irányul, hogy az előirányzat tervezési dokumentációja biztosítja-e a teljesíthetőség minősítéséhez megadott egyéb kritériumok teljesítését.

3) A minősítést megalapozó kérdések (elemzési feladatok) egy FNY kiadási előirányzat esetében

A felülről nyitott kiadási előirányzat összege elégséges (nincs alultervezve)?

Elégséges az összege, ha az előirányzat számításokkal megalapozott és az előirányzat kialakítása a vonatkozó paraméterek, jogszabályi előírások, mutatószámok, a releváns makrogazdasági folyamatok és előrejelzések, kormányzati intézkedések, szerződések, megállapodások, feladatok körének esetleges változása figyelembevételével történt; az összeg kialakításakor a bázisév teljesítését figyelembe vették, alapján a tervezett kiadások ezek alapján elegendők a feladatok ellátására és/vagy a működés finanszírozására, túllépése nem valószínűsíthető) **Összege nem elégséges**: az előirányzat kialakítása során a vonatkozó paraméterek, jogszabályi előírások, mutatószámok, a releváns makrogazdasági folyamatok és előrejelzések, kormányzati intézkedések, szerződések, megállapodások, feladatok körének változását nem vették teljes körűen figyelembe, a kiadási előirányzat összegének túllépése valószínűsíthető.

Új (előzmény nélküli) előirányzat esetén a bázisidőszakhoz való viszonyítás nem végezhető el, ezek esetében az értékelés arra irányul, hogy az előirányzat tervezési dokumentációja biztosítja-e az elégséges minősítéséhez megadott egyéb kritériumok teljesítését.

VI. Egy elemzett előirányzat minősítése

- 1) **A számításokkal való megalapozottság minősítése a mintavétellel kiválasztott kiadások és bevételek esetében**
  - számításokkal megalapozott
  - számításokkal nem megalapozott
- 2) **A teljesíthetőség minősítése (lényegesség alapján kiválasztott bevételek)**
  - számításokkal megalapozott és teljesíthető,

³ A teljesíthetőség és alultervezettség csak akkor elemezhető, hogyha a felelős tárca megfelelő részletezettségű tervezési dokumentációt bocsát rendelkezésre indoklásokkal. Ennek hiányában a számvevőnek nem feladata megítélni a teljesíthetőséget/ alultervezettséget. Az előirányzat kockázatos lesz.

- számításokkal megalapozott, de az ÁSZ számításai alapján alulteljesülés valószínűsíthető A SZÁMVEVŐ KOCKÁZATOT ÁLLAPÍT MEG. (Ha a számítások túlteljesítést valószínűsítenek, akkor azt kockázatcsökkentő tételként kell figyelembe venni az összegzésnél).
  - számításokkal nem megalapozott (ezáltal teljesítése nem értékelhető) A SZÁMVEVŐ KOCKÁZATOT ÁLLAPÍT MEG.
- 3) Elégségesség minősítése (lényegesség alapján kiválasztott FNY kiadási előirányzatok)
- számításokkal megalapozott és összege túllépése nem valószínűsíthető,
  - számításokkal megalapozott, de összege túllépése valószínűsíthető A SZÁMVEVŐ KOCKÁZATOT ÁLLAPÍT MEG.
  - számításokkal nem megalapozott (ezáltal elégségessége nem értékelhető) A SZÁMVEVŐ KOCKÁZATOT ÁLLAPÍT MEG.

A törvényjavaslat minősítéséhez lásd a III/2. pontot.

Amennyiben egy előirányzat „számításokkal nem megalapozott” minősítést kap, akkor a teljesíthetősége/ elégségessége sem ítélt meg, így kockázatosnak tekintendő.

Amennyiben a számvevő megállapítja egy előirányzat esetében, hogy az nem megalapozott, vagy megalapozott, de nem teljesíthető, abban az esetben az előirányzat kockázatos minősítést kap.

A kockázatokat számszerűsíteni kell, össze kell vetni a tartalékokkal és ennek alapján értékelni kell, hogy a hiányra vonatkozó előírás és az adósságszabály teljesül-e. (Lásd a III/2. pontot)

VII. Adatbekérés

Az elemzéshez adatbekérést kell végrehajtani, emellett szükség esetén egyéb tanúsítványok, táblázatok, nyilatkozatok kitöltésére kötelezhető az elemzés lefolytatása érdekében megkeresett szervezet. Amennyiben a mintavétellel és szűréssel kiválasztott elemzett előirányzatok a tervezetthez képest módosulnak a költségvetési törvényjavaslat parlamentnek történő benyújtásáig, az illetékes szervezet a módosított terveket is köteles megküldeni az ÁSZ részére.

VIII. Az előirányzatok tervezéséért felelős szervezetek tájékoztatása az elemzés eredményeiről

Az elemzett előirányzatokról kialakított előzetes ÁSZ véleményt meg kell ismertetni az érintett szervezetekkel⁴, a kézhezvételtől számított legfeljebb 3 napos észrevételezési határidővel (a határidőt az elemzésvezető határozza meg függően attól, hogy a Vélemény véglegesítéséhez hány nap szükséges).

Az illetékes szervezetek az előzetes véleményre kiegészítő tervezési dokumentumokat küldhetnek. A Véleménytervezet egyes részeihez beérkezett észrevételeket az elemzésvezető kezeli (elfogadja vagy nem), azokat a Vélemény mellékletei közt kell feltüntetni el nem fogadás esetén. Az elfogadás/ el nem fogadás az alapján történik, hogy az elemzést készítő számvevő véleményére támaszkodva az elemzésvezető a pótlólagosan beküldött dokumentumok (azok részletezettsége, teljessége) alapján a továbbiakban már megalapozottnak / teljesíthetőnek / elégségesnek minősíti-e a korábban kockázatosnak ítélt előirányzatot.

⁴ Az érintett szervezet az, amelytől az ÁSZ a véleményezés során adatokat kapott az előirányzatok tervezésére (illetve ezen szervezet kijelölt kapcsolattartója).

IX. A véleményezéshez kapcsolódóan a Költségvetési Tanács (KT) részére készítendő elemzések

Az Állami Számvevőszék az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény 5. § (13) bekezdésére figyelemmel elemzések és tanulmányok készítésével támogatja a Költségvetési Tanácsot feladatainak ellátásában. A Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény 23. § (2) bekezdése alapján az ÁSZ elnökének a KT tagjaként ellátandó feladatait az ÁSZ a KT által tárgyalt kérdésekhez kapcsolódó elemzéseknek a KT rendelkezésére bocsátásával segíti.

A Vélemény megírásához kapcsolódóan a KT részére két elemzés készül. Az első elemzés szervesen kapcsolódik a Vélemény elkészítéséhez, annak előkészítését is szolgálja. Az ÁSZ elemzése a törvényjavaslat tervezetével kapcsolatos értékeléseket, és azok indokolását tartalmazza.

A makropályát csak a KT1-ben minősíti az ÁSZ. Azt kell értékelni, hogy a kormányzati prognózis összhangban áll-e más, hiteles és megbízható makrogazdasági prognózist készítő műhelyek előjelzéseivel, azoktól lényegesen nem különbözik-e. Emellett vizsgálni kell, hogy nincsenek-e ellentmondások a prognózisban.

1) Az első szakaszban, elemzés készül a költségvetési törvényjavaslat tervezete alapján. (KT1-elemzés)

Az első elemzés készítésekor legalább az 1. táblázatban foglalt előirányzatok értékelése történik meg számításokkal való megalapozottság, teljesíthetőség és elégségesség szempontjából. Ezek elemzése mellett – az ÁSZ elnökének döntése alapján – egy-egy évben bekerülhetnek más, az adott évben lényegesnek minősített előirányzatok.

1. táblázat

KIADÁSOK	BEVÉTELEK
Családi és szociális támogatások	Vállalkozások lényeges költségvetési befizetései
Az adósságszolgálattal kapcsolatos kiadások	Fogyasztáshoz kapcsolt lényeges adók
A települési önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatása i	Lakosság lényeges költségvetési befizetései
Költségvetési intézmények dologi kiadásai	Extraprofit adórendelet hatálya alá tartozó egyéb jelentősebb bevételek
Költségvetési intézmények személyi kiadásai	Egészségbiztosítási ellátások fedezetéül szolgáló bevételek
Rezsivel kapcsolatos kiadások (energiakompensáció elégségessége)	Nyugdíjbiztosítási ellátások fedezetéül szolgáló bevételek
Nyugdíjbiztosítási ellátásokhoz kapcsolódó kiadások	
Gyógyító-megelőző ellátás kiadásai és intézmények kiadásai	
Központi tartalékok	

A KT-nak készített elemzés részei:

- hitelesség⁵ és végrehajthatóság értékelése
- makropálya teljesíthetőségének és megfelelőségének értékelése
- államadósság értéke, államadósság-szabály teljesülése, hiány értékének, kormányzati szektor hiánya mértékének értékelése

⁵ A törvényjavaslat lényeges előirányzatai összhangban vannak a várható makropályával.

- az elemzett bevételek és kiadások értékelése, az ezekhez kapcsolódó kockázatok kiemelése

2) **A második szakaszban** - amely a zárószavazásig tart - az első elemzés óta bekövetkezett változások, módosítások figyelembevételével az **egységes költségvetési törvényjavaslat** hiány- és főösszeg adatai felülvizsgálatát szükséges elvégezni.

Értékelni kell, hogy a makroprognózis változott-e az időközben bekövetkező előrejelzések alapján. A költségvetési zárószavazást megelőzően az államadósságmutatót is felül kell vizsgálni. (KT2. elemzés)

Értékelni kell, hogy a lényeges (első elemzésben értékelt) előirányzatok összege, teljesíthetősége hogyan módosult. A törvényjavaslat továbbra is összehangban van-e a tervezett makropályával. A növekvő kiadások fedezete biztosított-e.

A KT-nak készített elemzésben szólni kell arról, hogy

- az egységes költségvetési törvényjavaslatban a módosítások hogyan hatnak a pénzforgalmi hiány összegére
- az államadósság mutató mértéke megfelel-e a makropályának és az államháztartási folyamatoknak
- a makropálya teljesíthetősége és megfelelősége módosult-e
- az elemzett bevételek és kiadások értékelése, az ezekhez kapcsolódó kockázatok kiemelése

A véleményadás és a KT elemzések során ellátandó feladatok körét, alkalmazott módszertanát, felhasználandó dokumentumait, eljárásait részletesen az elemzéshez készített elemzési program határozza meg.

